

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sēfer Tōrat Kōhănîm

Ḳaro, Yosef

Ḳסוי, וראק

Fîordâ [Fürth], 451-452 [1690/91-1691/1692]

תועט חקמו האגוא תוכלה

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11660)

מארת עינים חושן משפט רכו הלכות אונאה שפתי סוף שני

כתיבת הדמים ואמרי דמקלו בן הוא כיאור דבריו אכן ק' דוכו דלא כדעת המ' מהכ"ל דמ' ללמ' דכחכר שום מ' ככ"א דלא הוה
מחילה עד שיתן לו כערו ל"א וסלי דלא האונאה פסות משתות חפזת שלק א' מ' ד' דינר וכת"ש לעיל וא"כ מחמיר סתמא דקדק וכתם
כפ"ל כדעת המ' כמ"ש ומור"ס לא כתב סס שום דבר להשיב עליו לא הוה למור' לפתום כאלן ולכתוב דין וס דהוא מדברי המרדכי דמ' ל'
דכב"ג הוה חפזת כללו הוא אויבנס מדברי הכל ודוקא למור' שמור"ס ז"ל מ' ל' דמ' המרדכי דכחכר שום מ' ככ"א הוה מחילה ל' ד'
מחיל קאמר אלא לאפוקי סיבא

ד' ולא למכור אונאה - מחמיר
מכרן בתן סתמות ופ"כ בסתמות
מכר' דאם לא נתן סתמות תנו ויכול
למירר לו נתני יכול ג"כ למכור לא
במרכמי וז"ל עיין בספר א"ר דף כ"ו
פ"כ : א' שאינו יודע כו' וכן
בקרקט ובחוקק דקרקט אינו ברין
למור' אחר שצור דכרי שיראם למנר
וקרוב כן סוף תמול' לכספר א"ר
כ' מ"א ק"מ פ"ט במשנת מהרי"ם פ"ט
ג"ג ובתמול' רש"ם סימן קע"ה : ז'
גד"א וכו' עיין במשנת מהרי"ם פ"ט
בשאלות הסתמות סימן כ"ו :

ה' (סס נרמ"ס) אין המאנה אייב להחזיר עד שתהיה
האונאה יתר על פרוטה י' היתה פרוט' בשוה אינו מחזיר
יג' (וי"א דמייב להחזיר פרוט) ס' (סור ס"ב כנס הרמ"ס וסר"ס) :
ו' (סור פ"ח כנס סר"ס) י' יש להסתפק אם סותר להונות
את חבירו בפחו' משתות אם יש באונאה שוה פרוטה אבל
מטבע כל זמן שלא הגיע לכדי אונאה ס' מותר להתחלה
להוציאה ביפה : (פ"ל סי' ו' בגמ"ס)

ז' עד מתי יכול לחזר' ולתבוע אונאתו בשחות ולבטל המק'
ביותר משתות עד כרי שיראה לתנר או לקרובו ס' ואם
שהה יותר אינו יכול לחזור (?) ולא לתבוע אונאתו י' ואם
יברר שווה לו אונס ועל כן לא חקר בתוך זמן זה לירע אם
נתאנה יכול לחזור בו עריון : (סור פ"ט כנס סר"ס)

הג"ה ס' (עיין בה' מהמ"כ לרעת המרדכי פ' הוה' כנס רמ"ס) י'
שנמאנה וסותק ומיר אחר לקשיש קודם (זמן) שיראם לתנר או לקרובו טובע אונאתו לא
אחרינן דמקל הואל יודע :

ה' (סס נרמ"ס דין') בר"א בלוקח שהיה המקח כירו וסמרהו אבל הסוכר י' חוזר באונא'
לעולם ואין צ"ל בכיטול מקח (ס') שאינו יודע דמי זה שמכר עד שיראה כמותו שנמכר
בשוק לפיכך אם היה המקח דבר שאין במינו שינוי והוא כולו שוה כגון פלפלין וכיוצא בהם
אינו חוזר אלא עד כרי שישאל על שער שבשוק בלבר כ' וכן אם נודע שכא לידו כממכרו וירע
שטעה ולא תבע אינו יכול לחזור ולתבוע שהרי מחל : (סס נרמ"ס)
ט' (סור פסיק' י"א כנס סר"ס) (י') בר"א בשלא נשתנה השער אבל אם נשתנה השער ומפני
כך רוצה לחזור בו אינו רשאי :

ה' (סס נרמ"ס דין') בר"א בלוקח שהיה המקח כירו וסמרהו אבל הסוכר י' חוזר באונא'
לעולם ואין צ"ל בכיטול מקח (ס') שאינו יודע דמי זה שמכר עד שיראה כמותו שנמכר
בשוק לפיכך אם היה המקח דבר שאין במינו שינוי והוא כולו שוה כגון פלפלין וכיוצא בהם
אינו חוזר אלא עד כרי שישאל על שער שבשוק בלבר כ' וכן אם נודע שכא לידו כממכרו וירע
שטעה ולא תבע אינו יכול לחזור ולתבוע שהרי מחל : (סס נרמ"ס)
ט' (סור פסיק' י"א כנס סר"ס) (י') בר"א בשלא נשתנה השער אבל אם נשתנה השער ומפני
כך רוצה לחזור בו אינו רשאי :
הג"ה (מרדכי פ' המייר) אמר המתאנה שנשתנה השער ומתאנה אומר שלא נשתנה על
המתאנה להכיר ראוי דדרך הסערים להסתנות תמיד : וכן

כשחמיר דלא בתבו דהוה מחיל' אלא ככה"ג דמכר שום מ' ככ"א ופרוט' דלא הוה באונתו לא שמתו מקח ולא שמתו משות מ' סולבין אחר נד
מקח והוא פסות משתות וזהו מחילה אבל כמכר שום כ' ופרוט' כפ"ל לא כתבו דהוה מחילה : משום דכוח כיון שאין בו שמתו מקח ולא
שמתו משות סולבין אחר נד תקח דהוה יותר משתות והוה כיוסל המקח להרחיב ס' כ"ל : אבל המ' מ' א' חפשי לייסוד דמ' ל'
כהמרדכי וכן ל' בתל' דבר מור"ס דכתב בסוף דברי המרדכי ומתמה הכי דברי המכמר שהוה כדברי המ' כמ"מ והסן כשייב כנוסא
אחד ג"ע : י' היתה פרוטה כסוה אינו מחזיר פ"א אף סהוה שנות או יותר משתות מקח כגון סתמק שום סתמק שום פרוטות וסלי
והוה מכרו לו כששם וחי מ' כיון דאינו פולס פאונאה יומד מפרוטת אין בו דין אונאה וסטור כתב גסס סר"ף ג"כ דאין אונאה
לפרוטת וס' ל' כיון דלפיקתיה מפרוטת אין אונאה עד שיהיה בו כששור תעס שהוה מטבע הקטנה סתמאלת כיוסין סתיהה מכסף דכל
פסות ממנה היו סל פסות ועד"ר סס כתבתי דלכאורס נראה שנס הרמ"ס פ"ל הכי אף שמתלשונו שהוה כלשון המסכר לא משתה הכי
ע"ס ודוק : יג' וי' דמייב להחזיר פרוטה סס פלונתמן כתבתי בדרישה : יד' יש להסתפק אם מותר בו ז"ל הוה
כנס סר"ס : יא' כיון דהתורה אשדא אל תוכו אפי' שוה פרוטה ככלל אלא שפ"ל אמרו דאין יכולין לזמנס עד שמתו בו וכן ל' אבל
אם המוכר או בלוקח כפיאין יודעין ששאלה לו והשני לו אינו יודע אכור לו להונות אם לא כשפירס והסתה עמו - או שחא ביון דדרך
תקח ושחכר הוה ככך לפיכך עד שמתו סוה ככלל תקח ולא מיקרי אונא' ככלל וז"ל וירא שמים ויזיח ידי שניהן ככל' ור' ליראש שמים חס
כתאנה ספ'ו' משפ'ו' אינו מסדר אחר האננה לומר לו איך יונא כי לא יודעתיו מזה ולא מקלתי אותי כסוריה לי' ואם אירע שאינה הוה
למכרו בשות משתות יתיררבו להסתאנה ממנו ות"ח נראה דאין בלוקח יכול לומר אף שהוה עדיין מוסק דמתי הקנייה אפי' לא אמחול
ספ'ו' משתות שהוה אפי' שישל דעקו אלא שישל רובא דשלמא שרגלין למשללו ותנאיין מידו לתניו להמוכר : טו' מותר להסת'ו
להוציא' כופה שנס אחר יקבלנו ממנו ולא יכיו לו בו הפסד כלל סו' : טז' ואם סהה יותר בו עיין בסור שכת' שאחר זמן שיראה לתנר או
לקרובו אפי' קנה שום פנס במת' הקיפו קיי' וז"ל להחזיר לו אונאתו פכ"ל ואף שהשמישו המסכר ודאי פ"ל ג"כ הכי דמחילא כליד מ' מ' ש'
דין זה גס ביותת משת' דכיומ' משתות מו' אין סילוק במשללין : יז' ואם יברר שיהיה לו אונ' כפרישה כתבתי והוכחתי מל' הסור כנס
הר"ס : ראש' אחר בלוקח סהיה לו אונס שלא יפול לתקור עיד אחר שיויו תקפו אפי' שפסער האונס אפי' כ' ולא הראיהו לתנר מ' מ' א'
יכול לסזור עדיין ולהסתכלו לומר שמתסלה אירע לו אונס ואפי' דלא עלה על דעתי לתקור עד עתה פ"ס : יח' הוה יוד' בלוקח כשעס
שלקחו עיין בד"מ ס"כ פ"ל מ' המרדכי והמרדכי מביא ראייס מהנכו דא' תא' כנמרא (דף כ"א פ"א) וסס איירי סקנו סוה חפשה כשיס
ואי סוה יסכו למוכר חפשה וסלי ג"כ הוה זכין לסו וידעי הלוקחות דים בו כדי אונאה ולקמיהו אדעתא דככי שיתכסו להמוכר אפי' כ' לנד
על אונאתו והסת' סקנו ושאר בידים - ואם לא סין כותיסיס להמוכר אלא חמס לא סיה מוכר אותו לכן ואי סוה יסכי לים חמסא וסלגא אף
דזכין לכו ככך לא סיה יכולין לתבועו באותו פלגא חסוס דהוה מחילה כספ'ו' משתות וספקו כנמרא שדין עס בלוקח ומהו למד המרדכי
סס כשס ראכ"ס דהי' אס לא ידענו סיס בו אוק' וקנה ולא ידענו למח שתק אס דעתו סיה לוותר באונאה או לסזור אפי' כ' למכור אונא'
פכ"ס יכול לסזור תוך כדי שירא לתנר דלא אחר' דשתקתו סיה כסודאס ומכ"ס סתס מור"ס כאן וכתב דלא אחר' דידע ומחל ונראה
לכאורה עור דנלמד חסמתי' דברי המרדכי ומור"ס וסעטמן דכתבי דלא אחר' דשתיקתה סוה כסודאס דאפילו קנו סוה חפשה כסכע
דהוה כדי כיוסל מקח וידע מזה אפי' יכולין לסזור ככן ככדי שיראה לתנר אף דלא שייך ככוס סעטס הנמרא דמ' שתיק' כדי לתבוע
אפי' כ' אונאתו והסת' ישאר כידו דלמ' אלא דוקא ככדי אונאה דוא שייך לומ' דשתק מטעם ככ"ל אפי' כ' ל' למור' ס' למתוס אלא לפרש
ולכתוב סעטס ככ"ל כנמרא ככדי כדי שידע לתק' (אבל סוה דוקא דאין מדרך מור"ס כהנה' לפרש סעטמי' ונס כת' כלסונו טובע אונאתו
משח' דמייירו דוקא משיעור אונאה) ודוק וכל זה דלא כמ"ס כ"ש דמחלק וכתב דהא דיכול לסזור ביצו דוק אס לא סוה כודע בלוקח *
עד אחר שכבר נמח המקח אבל אס קוד' גער סתקס ידע דים בו אונא' וקנהו מו לא מצי לסזור ולתבוע אונאתו דאחר' דנמח ומחיל וי' א'
יש סוזר באונאה לעולם פ"א אס לא סיס בו א' החדכרי' ספרס והולך שנשתנה השער או מחר מתסלה שחמת דוקא או סנודמן לו מקח כוס
וידע לעער בו אס עשה כדי שמתו כמה שמכר או שוה שמכר ה' כמל' כש' אגון פלפלין שידע לתקור ולידע אס טעס כל כיוצא בה : כ'
וכן אס כודע שחא לידו בו' משתה דוקא אס כודע ככירור שחא לידו דבר שיהי כוס שמכר אבל אס סיו מוקלסיס כוס אף שבלוקח סוסין
כרי סנודמן למוכר כפין זס כרין עס המוכר אף

סכא

שפתי כהן חושן משפט רכט הלכות אונאה מאירת עינים

טערכוביא סהיו בתוכם וזהו כלל ומ"ס המדה או היא קטנה ומ"ס קאמר שאם בא הלוקח כניסין ורוצה שימיר לו המוכר במדה הגדולה של תשרי בעת שכתן לו חשות על השמן גריך לקבל עליו שכן עכור וק"ל : כט וי"א דאינו מכנה לו הסמרים כל ככר כתבתי עשמן ועד"ס שהארבתי בדברי סוגותתן וכתבתי דלפי" הכ"ל שניסין ס"ל באוקימתא דרב פפא שהיה בתראי דהרמב"ם ספק כר' יודא וסר"א ש כפננים וכתבתי טעם דהרמב"ם למה פסק כר' יודא ולפי" כ"י הכ"ל הרמב"ם ספק באוקימתא קמ"א וכפמ"ס ופני פירושים סכ"ל דקדקתי מדברי סת"מ שכתבן זה אחרים

רכט ב רובע קטנית כו"מיון **סנה** (סור"ס ו"ך כסס טר"א) כט וי"א דאין מנכה לו הסמרים ל' אלא דמותר לערב שמריו שכתביות אבל אם לא ערבן אינו מנכה לו רק כשכיל הקמתי" הנפיש למעלה כמד"א כשמכר לו כשעסה שהוא עכור אבל כשמכר לו כשעסה שהוא ללול אינו מנכה לו אפילו הקמתי" :

רכט ג המוכר לחבירו חטים או שעורים או פירות כמה פסולת צריך לקבל הלוקח וכו' ב' סעיפים :

א (ז' רמב"ם פ"מ מחכירם דין י"ב) המוכר חטים לחבירו מקבל עליו ב' (ב' רובע קטנית לכל סאה שעורים מקבל עליו רובע נישובית לסאה ערשים מקבל עליו רובע עפרורית לסאה תאנים מקבל עליו עשר מתלעות לכל סאה כ' (ו"ס אחר לשערה) (סור"ס) מכר לו שאר פירות מקבל עליו רובע טינופת לכל סאה נמצא בהם יתר על השיעורים אלו כל שהוא ינפה הכל ויתן לו פירות מנופים וברורים שאין בהם כלום :

ב (סור"ס וס"ל) ויש אומרים דדוקא ד' גדל"א ידעינן (סלא) ערבן אבל אם ידוע שפמוכר לא ערבן ב' צריך לקבל אלו השיעורים והמותר יכנה לו וי"א דכדודע שלא ערבן יצ"ל לקבל עליו הכל (סור"ס כסס רמב"ם) וי"מ (סור"ס כסס רמ"ה) דכ"ז כמכר לו פירו' סתם או שמת' פירו' יפות אלו אבל אם אמר פירות אלו ולא אמר יפות צריך לקבלן כמו שהם ואם אמר פירות יפות ולא אמר אלו נותן פירות שכולן יפות :

ג (סס כרמ"ס) (ג') אין כל הרברים האלו אסורים אלא במקום שאין שם מנהג אבל מקום שיש להם מנהג הכל כמנהג המדינה יש מקומות שנהגו שיהיו כל הפירות מנוקים וברורים מכל דבר ויהיו היינות והשמיני' צלולים ולא ימכור השמרים כלל ויש מקומות שנהגו אפילו היה בהם מחצה שמרים או שהיו בפירות עפר או תן או מין אחר ימכור כמות שהוא פ' לפיכך הבורר (צרור) מתוך גורגו של חבירו נותן לו דמי חטים כשיעור צרור שכר שאלו הניחו היה נמכר במדת חטים י"י ואם תאמר יחירנה הרי אמרו אסור לערב כל שהוא :

ד (ז' רמב"ם פ"ז ומכירם דין י"ז) המוכר לחבירו מרתף של יין והלוקח יין והחמיץ וכו' סעיפים

עפרורית אפי" רובע מקבל טפילא אבל קטנית כשעורים וניסוב בקטנית ועד"ס חמשה כנמרא דאפי" ביותר מרובע מקבל דבן לא טפילי כל כך כמו חמישין פ"ס וכפרים' : ב' וס"ה' לפשרה כו' כ"ל וקמ"לן כוס דל"ת הקובע שפרה דס' דבר מועט מקפיד ורוצה שיהיו כולן טובי וכי"ס גורשים תיבת לכל וסו"א ומתור ומנומנס ובטור לימ"א פ"ס : ג' ינפס הכל ויתן לו כו' כיוצא בזה נמי כתם סטור והמכר לעיל ס' רי"ס באומר בית כור עפר אני מוכר לך הן סטור הן יתיר דאם יש מותר או סטור עד רובע לנית סאה שמכר לו מקבל כמות שהוא ואמרינן דמסלי אהדדי ואם איבא טפי מרובע לכל בית סאה מושבין ומדקדק נס אל הכניע' ס' נסמר סן ליתר נס בפי" רכ"ז כתבתי שמה"ט מחיר אונאה דכל השתות פ"ס : ד' ס"ג גדל"א ידעינן שלא ערבן : ה' צריך לקבל אלו הסעורין כו' דעד רובע דרך לסיות כפירות ואדעת' דסבי קנאן וידע ומחיל משא"כ יתיר וכו' לעולם לא יקפיד אפי" על כמה ע"ר שם כתבתי שצמח למח לא דמי זה לסא דבן מסיר הן יתיר ס"ל : ו' צריך לקבל עליו הכל ס"ל דהא דנתכו שיעור רובע לסאה משום זכין דרך לסיות ובאיבא טפי חיישינן שמא המוכר עירכו בתוכו אבל כסידו' שלא עירכו מה לי רובע מה לי יותר כיון דלא הכניסו כפיות סתם וכדמסיק : ז' ושיהיו היינות והשמיני' צלולי' כו' פ"א פ"י' הקובע יין או שתן סתם כסגו שלא לערב אפי" שמריו של אותה חכיות לתוכו דבתקו' שאין מונע מותר לערב ככ"ז לדעת ס"ה' שכת' מור"ס כס"ס שלפני זה ולדעת סכ"י נס דעת הרמ"בס הוא כן כמ"ס סס כס"ט וואף לפי מ"ס שס לרמ"בס אסורמן הדין לערב כשעת המדי' מ"מ ס"ל דצ"ל לקבל עליו השמרי' אפי" וכאן אמר דמקום סכסגו שיהיו היינו' והשמיני' צלולי' לא ימכרו השמרי' כלל וק"ל : ס' לפיכך סבורר צרור כ"ל - וכן הוא ל' הרמב"ם פ"מ מחכירם אבל סבור לא כתב האי' תיבת לפיכך אלא כתבו לדין כפני עצמן וכן הוא בנמ"ר סס תימרא דרבה כר"י אפי" לענין כפני עצמן פ"ס וז"ל ד"ק ולפיכך נמי אמרו סבורר צרור כו' והטעם דכיון דמותר למכרו עס התכווא' ועולם לה כהמדם זה סהויקן צריך לשלם לו והסתא' א"ס דלא כאו' ללמד דין סבורר צרור מהמנכס אלא אדרבה בא לומר שהולכין אחר המנכס סהרי מצינו שאמרו סבורר צרור כו' צריך לשלם ודוק : ט' נותן לו דמי חטים' כו' ואפי" צ"ל גרמא בניקוי פטור האי' דיבא דגרמי הוא וחויק כידים הוא וסויקו נעשה מיד ועד"ר : י' וז' וז"ל תימרא דהרי אמרו כו' כ"כ כתב ז"ל ככר אמרו אסור לערב כל שהוא לעיל כס' הקודם כס"פ י"ט פכ"ל וכסימן הקודם * שי"ע כתוב סס ב"כ כפ"ט ז"ל המוכר שמן מווקק אסור לערב כו' שמרי' אפילו כל שהוא וכן הדין בכל הפירות ול' דאין דמיון זה לזה ואפי" למאן דמתיר לערב שמרי' בתוך סין והשתקן כשמודדין לו כמדה שאני התם דלא כפרדו עינין מתקן החכיות והשמרי' באין מין ושמן סהיו מתפלס כשעת כזירמן עכס אלא שא"כ כפרדו ונסקעו לסולו חכיות ח"ה מותר לערב כל זמן שלא כפרדו מהדדי ושניסין עינין בחכיות משא"כ צרור זה דאינו ממן חמישין ולא הים בנידושין מעולם אלא שסו"ל אמרו כיון דדרך התכווא' לתשער כ' שמוכה צרורות ושפרורות ידעי' הקובי' ומחלי' וסויקו דוקא כעודו בתוכו אבל לאחר שסכרר סבורר ויטל מתוכו מהכי' תימ' לסויק סלוקס כידים לסזור ולערכס ולמכור לו צרור כפד חמישין ותכוואה ודוק :

ה למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

ו למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

ז למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

ח למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

ט למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

י למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

יא למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

יב למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

יג למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

יד למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

טו למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

טז למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

יז למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

יח למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

יט למקפה פ' לצורך התכשיל להטעים המאכל ויין כוס צריך לסיות טוב שלא יתקלקל כשמדמה זמן מרובה וכפרס כשכבר התסילו להסתפק ממנו וסכניות אינו מלה אלא מאשר שאמר לו ג"כ זה דחשמה כמות שהוא מ"ה אינו צריך ליתן לו כולו טוב וכרמסיק :

מאירת עינים חושן משפט רלב הלכות אונאה שפתי כהן שסב

ספור והמסחר ר"מ רכ"ז משום דאין המוכר והלוקח יכולין לזמנם שיווי דמי המקח כו' פ"ט משא"כ במדע ובמשקל וכמנין: ב סוחר לעולם פירוש המקח קיים והאונאה שהטעמו כו' סודרת ומשלים לו המנין או המדע והמשקל כדבר' שאפשר לו להשלי' וכדמסק' במכר לז' אנונים אבל מכר לו קרקע ואל' שהיה ארוכה כ' אמות וספירה מני' אמה ואין לו להשלים מקרקע סגורה המקח כשל' לנמרי' כמ' כשיתן רי"ח כספיק' ו' וכסוף ספיק' ח' כאל' כור עפר אפי' מוכר לך ולא עמד כתוכו ולא הראהו ול' ד' לאומר כור עפר מד' כסבל' אפי' מוכר לך דכתבאר סס דמכיל'ו לפי המד'

ב וכלכר סתמות יתרום בו' כר"ת כחכ' בזה' ל' וסס' כל' אחר כך סתות' ואחר סעימי' במנין סתמות סתתי' לך בזה' כחכ' רי"ח ל"ס מ"ג' דמייב' להחזיר (וכ"כ סר"ס פ' א"כ') לו ובהגה"ר דפק' איוסו' נסך כתבו דאין כרי' ד' להחזיר ומכיל'ו ז"כ כספ"ט ונ"ס פ"ט הגה"ר כתר' עסק' דכרי' לסתוי' וכמ' עור' סתמות' להחזיר ואינו חובע' ש' סתמות' אין סלוח' מי' ג' סלס' לו סלס'ו סלס'ו ואינו חובע' צמתה' נקס' ליתן לו ע"כ ונ"ס פ"ט: ג' הוהכר' להחזיר כו' עיני' צמתה' ר"א' מייס' מיתן' ד' ע"פ' ד' ויפרח'

בכל שהוא ב' חוזר ג' לעולם שאין אונאה אלא ברמים אבל בחשבון חוזר כיצד מכר לו ק' אנונים כריג' ונמצא ק' א או צ"ט נקנה המקח ד' ומהחיר הטעות ואפילו אחר כמה שנים וכן אם נמצאו המעות חסר או יתר מהמנין שפסקו חוזר ואפילו לאחר שקנו מירו' שלא נשאר לו אצל חבירו בלום חוז' שקנין בטעות הוא:

ב המקבל מעות מחבירו בין שהם במכר בין בהלוואה בין בפרעון ומצא יתרון במעות אפילו אם לא תבעו חייב להחזיר אם הוא בכרי' שהרעת טועה רהיינו' ש' שאם יש לחלק המעות העורפות להוציאם י' א' ה' ואין אחת או שרתיים עורפות שאינן באות לכלל חמש י' שטעה בחשבונו אם הם עשירות טעה בין ג' למ' או בין מ' לל' ואם הם חמישיות יש שרגילים למנות חמש חמש ואם היו ג' טעה בעשירות

כמו שנתבאר ובה' העורפות טעה בין ג' חמישיות לר' ואם עורפות ט"ו או כ"ה טעה ג' פ או ה' פעמים בחמישיות אבל אם עורפות על החמישיות אחת או שתיים או שלש או ארבע שאין מגיעות לחמש י' כולם ז' מתנה' (ג') וכלכר שהטעות יתרום שמצא' לא יהיו כמנין החמישיות או העשירות שאם היו בטניג' חייב להחזיר לו' (ד) רמ"ס פ"ד מהלום ל"י) שמה האחרים שהיה מונה בהם החמישיות או העשירות נתעברו עמהם:

הנה' (ה) סת"מ פ"ח מהלום) צחקום שרגילים למנות אחת אחת או פנים פנים וכיוצא בזה מקרי' שהדעת טועה לפי התכנה שרגילים למנות:

ג' (ג' רמ"ס כ"ט' ומחיר' ר"י) (ג') המוכ' להחזיר קרקע או עבר' או בהמ' או שאר מטלטלי' ונמצא במקח מום שלא ידעו בו הלוקח מחזירו אפילו לאחר כמה שנים שזה מקח טעות הוא והוא שלא ישתמש במקח אחר שירע' כמוס' אבל אם נשתפש' בו אחר שראה המום ה"ז מחל ואינו יכול להחזיר:

ד' אין מחשבין פחת המום אפילו מוכר לו כלי שזה עשרה ריגורים ונמצא בו מום המפחיתו מרטי'ו איסר מחזיר את הכלי ואינו יכול לומר לו הילך איסר פחת המום שהלוקח אומר בחפץ שלם אני רוצה וכן אם רצה הלוקח ליקח פחת המום י' הרשות ביד המוכר לומר אז קח אותו כמו שהוא או תקח מעותיך והחזיר לי מקח':

ה' (סור' פ"ה כ"ט' מהלום) ראוהו שמכר לשמעון בתים שיש לו בעיר אחרת י' וקורם גמר המכר נכנסו כותים בתים וקלקלו קצת מקומות ועשנו הכתלים ועקרו דלתות הבית והחלונות ורוצה שמעון לחזור בו וראובן טוען שכיון שהוא מום עובר' ינכה לו מן הרמים כדי שיחזור הבית לקרמיות ויקיים המקח י' הרין ע"ב ראוהו:

הנה' (סס) שהרי בית מכר לו ופדיין נקרא בית וכן מום שאינו בנוף הכית' (ג' ה"י ויחזיקו) כגון שיש לאחד דרך עליו או אחת המ' עוברת שם ממלך המום והמקח קיים אבל אם המום בנוף הכית כגון שאמר לו שיש לו כותל שלם ונמצא רעוע א"י לכנות לו כותל שלם וכל כיוצא בזה: (ס"ט פ"ט מהלום) כל שהסכימו עליו בני המדינה שהוא מום שמהזרים בו מקח הרי זה מחזירין וכל שהסכימו עליו שאינו מום ה"ז אינו מחזיר בו אלא אם פירש שכל הנושא ונותן סתם על מנהג המדינה הוא סומך:

ז כל יא' ל' להאי' כי אפי' פלוגי' נכך איכיל' ליה כמסכין עכ"ל: ח וכלכר כו' כד"מ כתב כו' ז' ואם בא א"כ הנותן ואמר טעיתי במנין המעות סתתי' לך בזה' כתב רי"ח כ"ט ח' דייב' להחזיר לו וכנמר' דפ' איוס נסך כתבו דאין צריך להחזיר: ט לא יהיו במנין סתמות פ"י שאם היה לו בידו ארבעים דינרים ונותן ארבעים וארבעים או ארבעה וסמכה אמרינן כהארבע' כנוספי' הן מלכ' סמכה כפסדית ולכל עשירי' שמינה הניח דינר א' מלך לראות' לסתן כמה עשירות חנה לו כי כן דרך המוכ' נמל' כשמנה ארבעים דינרין הניח ה' דינרין ואותן האחר' שמנה בהן העשירי' כתערכו בתוך המ' דינרין שמינה ודין טעות י' לו זל' דין מתנה וכן אם מלך מ"ט דינרין י' שמינה לו כמשיטות ועל כל חמשה הניח א' מן המ' דינרין וכן השמנה סתיר' שמלך במנין סתמות שיש בארבעים וכן כל כיוצא בזה והמחבר הפתיק' זה מדברי הרמב"ם ש"כ רפ"ד דתלוש ולו' פ"ט ומשם יתבאר שיש כאן ט"ס כ"ט כמה שמיים וכתב ז' ל' שהיה מוכר כסן כמשיט' או בעשירי' ככית' וז' ל' המשיט' או העשירי' ככ"ל' וכ"כ סס כרמב"ם גס מ"ט מנין כמנינים בבית ז' ל' כמנין כמנינים ככ"ק וק"ל: יוד' אבל אם נסתמש' בו' וס"ה' אפי' דבר שהלוקח יכול להכשינו ולחלוק כגון שיכולין לנסות ולטעמו ולא הקפיד לעשות כן והמוכר חזר לו סתם אינו חוזר כ"כ בהמ"מ סס: יא' בספק שלם אפי' רוצה ול' ד' לתורת אונאה דאם המקח טענה הוא שלם כלי' מום אלא שנתן לו יותר מדמי' שווי' אבל כאן בנוף המקח יש לו קטרו' י' כ' סרסות ביד המוכר כו' לפי מ"מ ספור והמסכר כס' רכ"ז כסר' ר' יונה שכל' שלא גילה המחאה דעתו טרופה לקיים המקח ומסתמא יסוור בו הרשות גם ביד המחאה לחזור בו כ"ל' דה"כ כו' בו מום כמה טענה ועפ"ר: יג' וקודם גמר המקח כמק' א' וס"ה' לראובן בתי' כמקום א' רסוק מתקום סדר שם ומשעון ראה הכת' כשעה שכל' לקנותם והיו שלישי' וכינו ביני' באו כותים וק' לקלו אותם ומשעון לא ידע מום ונמר' המקח כמכרו כמותם כשראם' ואחר גמר המקח נתוודע שנתקללו קודם גמר המקח ואומר דהוא מקח טעות ע"פ וק"ל: יד' סדין ע"ב ראוהו ודוקא בזה שהיה יכול לחזור לקדמותו כדמי' פיכח' לו ומשם מום עובר' וכ"כ שם כשענה כד"ה' אבל כמות קיים אפילו ככל' שהוא כבר כתבאר ויתבאר כמ' מור"ט ז' ל' אחר וס' כסג' דהמקח כשל' כמותם שהוא בנוף הכית':

שפתי כהן חושן משפט רלה הלכות אונאה מאירת עינים

ספר מוכר כו' וזקוק מכות דינו בקרקע כי כנס' נכר טעם דף ק"ו פ"ט
ש"ן נחשו' ר"מ בלסוף פ"ט ל"ח : ג' אכל הקטנים שהתנהגה סתם מירה
כו' נחשת כ"כ סתם' ונעשה סודו ונס' סתם' ר"ק ק"ט ע"ו ור' ירוח' כ"ט
נחשו' דבריו בכל החיים לי מה מיד' לחלק בין קטן לקטנים בזה דרוקא לענין
שכר מתלקטין בס"ס פ"ק דמדי' (ר"ס דף י"ג) בין קטן לקטלי מסוס נחשו'
דעסס טעום וזה אחרבא' דקרא ונתן
צ"ה נחשס כתוב אכל לענין קין
חליתין פ"ן טעם כלל למלך בינין
לאפטר דבקטן חושיל קטן חליתין כחו
שאר קנינים ואינו רוחה למצר כלל
זאט קטן אינו חושיל ונכסו שוכר' ג"כ
מרכי' שמוס' פ' מתקבל דף ס"ט
פ"א וס"ן ס' וכו' ס' סתם סתם ג"כ
לקטן ס' ר"מ ט"ס א"כ נס קטנים
אינו חושיל כן כ"ל : ד ונתן דמיס
דענין ויראס מוכרי' א"כ כו' ס"ס עיון
בכ"ס כו' עיון כח' ס' ר"ח : ה
ג"כ ס' כו' ונחשו' יסר' ס' מ' ר"ז
וס' ר"מ ופ' סת' : ו פתום

כ"כ פירות קרקע שלקח פו א"כ ללס' מה שלקח (סור ס"י נחשס חשו'
סור' ס') נאס ירש מאביו י' (ג) שטר חוב דינו במטלטלי'
ויכול למכרו או ליתנו לאחר :
ג (ס' נחשס' ס' דיו') כר' א בקטן שאין לו אפטרופוס
י' אבל אם היה לו אפטרופוס אין מעשיו כלום אפילו
במטלטלים אלא מרעת האפטרופוס שאם רצה לקיים מקחו
וממכרו ומתנתו במטלטלים קיים :
הנש (רוב' ס' ק"ח וס' ס') וס' אס הס שמוכיס אצל כפל
בית שדינו כאפטרופוס י' כמו שיתבאר לקמן סימן ר"ן
אכל חסנדיל אפ"פ שיש לו אפטרופוס שמיכוסו לו אכיו מקחו
מקח וממכרו ממכר אפ"פ ס' שהאפטרופוס צריך לקיים דברי המת
(ס' ס') ואסור ליתנס לירש ולא ללוקח מד שחן שניס כ' ח"מ
מקחו מקח ואס מפסן הלוקח מיד אין מוזיאין מידו (סור' ס' ס'
חויג' ס' ס' ס')

קטן הוודע בטיב משא ומתן שאין לו
אפטרופוס שנשא זנתן במטלטלים וטעה דינו ברין הגדול כ"כ פחות משתות מחילה שתות
מחזיר אונאה יתר על שתות בטל מקח :

אין מקח הקטן וממכרו במטלטלים קיים אלא כשמשך או המשיך כ"כ אבל אם
נתן בעות על המקח והזר בו אינו מקבל מי שפרע ואחרים שחזרו בו מקבלים מי שפרע :
כ"כ וכן אם קנו מיד הקטן כ"כ או השכיר מקום המטלטלין וחזרו בו לא קנה לוקח
שאין מוציאין מיד הקטן ברין כ"כ ואין קונין מיד הקטן כלום שהקטן בשט' ואין העדים
חותמין אלא על שטר של גדול :
כ"כ וכן קטן שקנה מטלטלים כ"כ וקנו מידו או שכר מהם המק' לא קנה עד שימשוך
לפי שאין הצד הקטן קונה לו מפני כ"כ שנתרבה מדין שליחות ואין שליחות לקטן ולא
יהיה הקטן או שכירות המקום גדול מחצירו (ג) אבל הקטנה שנתרבתה חצירה מירה תקנה
מטלטלים מאחרים כ"כ אם קנו מירה או בשכירות מקום :
כ"כ קטן שקנה קרקע כ"כ (ד) ונתן דמיס והחזיק בקרקע תעמוד בירו לפי
שזכין לאדם שלא בפניו :
כ"כ קטן שהגריל והביא שתי שערות הזכר אחר י"ג שנה והבת אחר י"ב אע"פ
שאינו יודע בטיב משא ומתן מקחו ממכרו ומתנתו מתנה במטלטלים אבל
בקרקע אין מעשיו קיימים עד שיהיה יודע בטיב משא ומתן אחר שהגריל :
כ"כ וכן כמות פלגמו אכל כ"כ מוכרין קרקעות לפרו' מוכות אביס' וכיוצ' בוס ופ' סת' כ"כ ס'
(ס' ס' ר"מ ופ' ליתין ק"ס י"ק)

במה דברים אמורים כ"כ בקרקע שלוש שקנאו או שניתן לו
במתנת כריא אבל קרקע שירש מאבותיו או משאר מורישיו כ"כ או שניתן לו במתנת
שכיב מרע אין ממכרו מסכר (סור' פ"ג נס' ס' ס') עד שיהיה ל"כ כן שנה שלימות ויביא
שתי שערות אבל קודם כ' שנה שלימות אע"פ שהביא שתי שערות יודע בטיב משא ומתן לא
שומא יעבור בזול מפני שרעתו ל"כ נוטה אחר המעות וערין לא נתישבדעתו בררכי העולם
וכשהוא

הנה שאין כן כשקונה הלוקח במשיכס וכל משיכס הוא מרשות חוכר לרשות הלוקח או למיטתא שכר
נאס טרסום המוכר דמו אין צריך הולא' מיד הקטן : כד או הכסיר מקוס כו' א"כ דכוס אין צריך הולאס מידס ששכיר
לו המקום שהמטלטלין מונחין עליו כרי הן מוכפין ברשות הלוקח מ"מ אין שכירות הקטן בקרקע כלום כמו שאין במכירתו כלום
ד שכירות ליומא ממכר כוס : כ"כ
בגון שהמטלטלי' אינם ברשותו מ"מ לא זכס כסן הלוקח מוכס הקטן : כ"כ
הקטן כק"ס וסקנו לסקטן המטלטלין דומי' לקנו מידס דכתס כסי' וכטור כתכ כזס וקכס מידס וכן כסי' וקנ' מידס וסס כנרסיס
פ' ארסיסו : כ"כ
ש' עין סס : כ"כ
המורס קין לקטנע ע"י מנירס כמו כנדול מ"ס כניסולס חו' ל' כ"כ קנין דק"ס כמו כנדול ומ"ס כתבו קנין זס דק"ס ככדא דקנינא ע"י
מנירס ועפ"ר : כ"כ
צטוקס גדול וזיל כתר טעמא דוכין לאדם שלא כפניו מיהו אטס' לומ' דלא אמרו אלא כככר נתן דמיו דאו כסתלק ממנו הקטן דכל
שמן שלא נתן דמיו דרך הקטן למזור בו דקרי' דעתי' לגבי זוויו וככר כתבתי דאפי' לאמר שנתן דמיו והסוקי א"כ דמנוכ' א' למזון הקטן
יכול למזור משוס דכוס טובה ולא זכות ולא א"כ נס' אס יקנע המטלטלי' ע"י שכירות מקוס לסי דהא זכין כו' ולמס כתבו הרמב"ם והטור
וסתמכר כשחן כפ' דא' לקנות בשכירות מקוס דהא כת' ס' הטעם כדו דלא עדיף הוי שכירות ממחירו דכ' אינו זוכה לקטן :
ל קטן חסנדיל כו' עד אפ"פ שאינו יודע כו' עת' כ"ס כ"ס ס' ק"ד מוס ולא סור מור' לכתו כאן כלום ממחר שכר גיל דתמו
סס כ"כ א' וכלן עיקר הרין ללמדינו דבקרקע לא פני על סיכא כן י"ג טעם ונס יסא מריק : ל' בקרקע שלו שקנאס פ' ל'כ
או שקנאס כסי' קטן ע"י אפטרופוס שלו או שקנאסו בעצמו שיכול לקנות כמ' ס' כ"ס דשקרי זכות וזכין לו שלא כפניו : ל'כ
שלימות מ' ולא אמרין כזס תקצת טעם ככולו דע'ו אמרו בגמרא דעד שנתן' כלפניך' : ל'כ
בקרקע שקנע דהרי אינו דניש' ליה בקרקע

ע"י

שפתו כהן הושע משפט רלה הלכות אונאה מאירת עינים

שפתו כהן הושע משפט רלה הלכות אונאה מאירת עינים... ונאמר שם חף שכל לרבית חסד הוא ופיר' חו ברעוהו פ' שרומח באלפסותיו אבל לח בקפיות פיו כלל הסור כסס הר' אש ודלא כהר"ף שכתב דאף בקפיות פיו הוא מוכר והמס' פתח נ' כ' וכתב ברמיהו מאס דגס הרמב"ם פ"כ דהמכיר פ"ל הכי ועוד שכתב אכסר לומר שגם דעת הר"ף הוא כן ועד"ר שם כתבתי במה' שלי' : מע בדקות רבות כו' פ' בדקות כמו שבדקין לגיטין וכמו שאמרנו כשפתק

רלו 6 סמכות - עיני כחלו יז מרבו או מרבו ולא שומע כל' מוכר ולוקח המטלטלי' מרמיהו אבל לא בקרקע ואף במטלטלים לא יתקיימו מעשיו ער שבדקין אותו י"ח בדקין רבו ומתיישבין ברבר : יח (סס"ד י"ג) א"ל ששומע ואינו מדבר י"ח אומי שנשתתק מקחו וממכרו ממכר ומתנותיו קיימת בין במטלטלין בין בקרקע והוא שיברוק י' כר' שבדקין לגיטין או יכתוב בכתב ידו : יט (סור"ן כסס תשו' סר"א) מי שאינו שומע א"כ מברבים עמו בקול אין זה הרש אלא הרי הוא כפקח לכל רבריו :

כ השוטה אין מקחו ואלו ממכרו ממכר ואין מתנותיו קיימו' לא במטלטל ולא בקרקע וב"ר מעמדין אפטרופסים לשוטי' כרך שמטני' לקטנים (סס סכ"כ כסס רמ"ס סס"ד) נא (וא"ל לזכיהם כלל ע"י עמדין) (מרדכי פ' המקבל) :

כא מי שהוא עת שוטה ועת שמו כגון אלו הנכסין כשהוא שמוי כל מעשיו קיימין וזוכה לעצמו ולאחרים ככל בדעת וצריכים העדים לחקור הרבר היטב י"ג שמה כסוף שטותו או בתחלה שטותו עשה מה שעשה :

כב אמרו ב' כשהוא שוטה וכן וכל אומרים כשנים שפיו זכין קרקע כמק' המוכר מטלטלין כמק' המתיק כסן (תוס' ובר"א פ"ב דכחנות) :

כג (סס כסס"ג דין י"ח) השכור מקחו וממכרו ממכר ומתנותיו קיימין ואם הגיע לשכרותו של לוט והוא העושה ואינו יודע מה עושה אין מעשיו כלום והרי הוא כמו השוטה :

כד המוכר שמכר קרקע או מטלטלים וזכה בהם ללוקח שלא מדעתו י"ד הלוקח על העליונה אם רצה ליקח אין המוכר יכול לחזור ואם רצה תחזור לבעליה (ס"א ס"כ"ג כס' רמ"ס סס) (סס"ד דומה לזו כס' ק"ח ס"ג) וכן העבד שקנה או מבר או נתן מתנה י"ג או נגזלו לו יד האדון על העליונה אם רצה לקיים מעשיו הרי אלו קיימים ואם לא רצה בטלו כל מעשיו וברבים כלכד הוא י"ג שמקיים האדון או מבטל ואינו צריך לקנות ממנו כלום :

כה דין מכירת הבעל בנכסי אשתו ומכירת האשה בשור אבן העזר סימן פ"ה ר"צ :

כו ב"ר שטכור או לקחו בנכסי יתומים בין בקרקע בין במטלטלים וכן האפטרופסים בין שמינו אותם ב"ר בין שמינה אותם אבי יתומים מקחן מקח וממכרן ממכר אבל מתנתם אינה כלום שאין אדם נותן דבר שאינו שלו :

כז לצורך איזה דברים ראויים י"ג למכור בנכסי יתומים יתבאר בסימן ר"ץ סעיף י"א :

כח י"ג המוכר או קונה קנין בשבת ויום הכיפורים ויום טובים א"פ שמכין אותו על שעבר על דברי חכמים מעשיו קיימים וכותבין אחר אותו יום (וע"ל ס"ס ק"ה) :

רלו כותי שאנס קרקע מישאל או בעלילות דברים וכו' ט"ס :

א (ל' רמ"ס פ"י תבולת דין ז') (6) הכותים המצויים לישראל ומבקשי' להרגן עיר שיריה עצמו מיד כותי בשדה או בכיתו ויתנהג למציק ואחר כך יניחנו כשירצה המציק למכור אותה הקרקע 6 אם יש ביד הבעלים ליקח מיד המציק הם קורמים לכל אדם ואין ביד הבעלים ליקח או שהתה הקרקע ביד המציק י"ב הרש כל הקורם ולקח מהמציק וכה

ורגה לומר שמה כסוף עת שפיתו נעשה המקס ואז הם נראים לעדים כאלו הוא כן דעת וכבר נא' סוף עת שפיתו וכנס לתלמי שטותו ואינו בן דעת ולכן זריבין לדקד' וזהו מילתא בעמא אבל כוסחו' הרמב"ם דכתב סוף שטותו או תחלת שטותו ק"מ לי סוף שטותו או תלמי שטותו ועוד כמו שלא אמר לדקדק בעת שטותו משום דזכיר לכל הוא סה"כ שטותו כן א"כ בדקיה כסוף שטותו או תחלת שטותו ועכ"פ זריבין לדקדק ולפרש נוסמות הרמב"ם והמס' כשאר כתבתי לדעת הטור. דמ"ס כסוף שטותו ז"ל וכבר הוא פראס כשימי' ובתלמי שטותו קוד' שהתלמי שטותו ועדיין הוא בשפיותו אלא שינתק מיד משפיותו לטעו' וכעת שהוא ב"כ אין דעתו פלולה כ"כ : נג או כתבו לו כו' נס כנתנו שייך לומר אינו רוגס דלפעמים יצטרך להוציא ע"ז והוא כנון בעבדים שיתשם בפרנסתו וכמ"ס לקמן ס' רמ"ס : נד שמתקיים האדון או מבטל וא"ל לקנות גם כביטול ס"ה יצטרך לקני' וכמ"ס לקמן בטור ובדברי המס' ס' רמ"ג ול' סימן קפ"ט. דלוקח או מקבל מתל' שכבר וכה דבר הלוקח או הכיתו אף שרזין לסוור וכן לומר י"ה של המוכר או של הנותן כנראה שונה אין כשורתן מורה עד שישוור ויקנהו או להלוקח בקנין ספ"ר : נה וס"ג למכור בנכסי יתומים נתבאר בסי' ר"ץ : נו כמו' או הקונה כו' עיין בטור ובדברי המס' כ"ס פ"ס של"ס ובס"ס ר"ס מ"ס מדינים אלו :

רסו 6 אם יש ביד הכפלים לוקח מיד המציק ס' דברי' הללו נעתיקו מדברי הרמב"ם פ"ד דנזילה ולכאורה משמע מהן דאם קדם הלוקח ולקחו מיד המציק דאין ביד הבעל' למקח ללוקח בדמיו' ולפ"ז ז"ל ת"ס א"כ או שהתה י"ב מדס כו' ר"ל כשכא"י לקני' ויש לבעל' דמ' כיון ששטת' י"ב מדס ולא קנה רשאי' אחר לקדדי' את עמלו ולקני' אף לכתחל' ומ"ס כ"ב א"כ קנא' מהכותי תוך י"ב מדס היינו שלא היה לבעלים מתחלה דמים אלא א"כ כ"כ לקנותו אבל ז"ל דהא כת' המס' אחר זה וזה כ"ס נ"ג שסס שאם קנאה מהכותי תוך י"ב מדס סבכעלים יכולים למלכו אש ירגע וכן דברי הטור שכ"כ כסדי' ולתם סתם ולא סלק ודברים' כתבתי טעם לדברי הטור (וגם מדברי הרמב"ם הללו פלאן מוכח כן) מדכתב או ששהתה הקרקע ביד המציק י"ב מדס כל הקורם ולקח מהמציק וכס ומכתב ולקח וכה משמע דוק' אם כבר שהתה ביד המציק י"ב מדס ולקח כבר הוא

